

**UŽDAROJI AKCINĖ BENDROVĖ
„LIETUVOS ŽIRGYNAS“**

**IŠVADA
DĖL VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA DIDELĖ KORUPCIJOS
PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMO**

2020-09-23

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalimi, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo (toliau – Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašas), patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 7 punktu, atsižvelgiant į Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ ir siekiant nustatyti UAB „Lietuvos žirgynas“ (toliau bendrovė) veiklos sritis, kuriose galimai egzistuoja įstaigų veiklą veikiančios išoriniai ir (ar) vidiniai ir (ar) individualūs rizikos veiksniai, galintys sudaryti galimybes atsirasti korupcijai, kasmet atliekami korupcijos tikimybės įvertinimai ir jų metu nustatytos šios bendrovės veiklos sritys, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė:

1. Viešieji pirkimai, turto naudojimas ir nurašymas.
2. Neteisėta pinigų, gautų pagal pinigų priėmimo kvitus, apskaita.
3. Neteisėto atlyginimo gavimo tikimybė, klastojant atliekamų darbų rezultatus.

Šios veiklos sritys bendrovėje stebimos nuolat ir nors teorinė galimybė korupcijos požymiams atsirasti šiose veiklose egzistuoja, tačiau bendrovėje tokia rizika yra valdoma efektyviai pasitelkiant griežtus mechanizmus.

Korupcijos tikimybės nustatymo uždaviniai:

1. Įvertinti veiklos sritis reglamentuojančių teisės aktų nuostatas ir nustatyti galimus korupcijos rizikos veiksnius;
2. Pasiūlyti korupcijos riziką ir jos veiksnius mažinančias priemones.

Bendrovei vykdant savo funkcijas, uždavinius bei atliekant Bendrovės įstatuose, patvirtintuose UAB „Lietuvos žirgynas“ neeilinio visuotinio akcininkų susirinkimo 2017 m. birželio 8 d. protokole Nr. A-2, nurodytas funkcijas, egzistuoja reali korupcijos pasireiškimo tikimybė:

1. Pagrindinis tikslas – siekti valstybės socialinių ir politinių tikslų įgyvendinimo – išsaugoti žemaitukų, stambųjų žemaitukų, trakėnų, Lietuvos sunkiųjų veislės arklių genofondą, taip pat pelningos veiklos;
2. Siekti akcininkų Bendrovei perduoto turto bei Bendrovės veiklos metu sukaupto turto efektyvaus panaudojimo;
3. Siekti kitų turtingų ir neturtingų Bendrovės akcininkų interesų įgyvendinimo.

ATSKIRŲ SRIČIŲ VERTINIMAS

1. Bendrovės veiklos, susijusios su žemaitukų, stambųjų žemaitukų, trakėnų, Lietuvos sunkiųjų veislės arklių genofondo išsaugojimu, vertinimas.

Bendrovės akcijos 89,61 proc. priklauso Lietuvos Respublikos valstybei, akcijų valdytoja yra LR žemės ūkio ministerija. Bendrovės tikslas - apsaugoti ūkinių gyvūnų nacionalinius genetinius išteklius nuo nykimo, užtikrinti saugomų lietuviškų gyvūnų veislių populiacijų tvarumą.. Bendrovė dalyvauja Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programoje (toliau - Programa), ši Programa patvirtinta 2008 m. vasario 6 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-58.

Svarbiausi uždaviniai:

1. ūkinių gyvūnų nacionalinių genetinių išteklių išsaugojimas *in situ* - išlaikyti pagal Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programos 1 priede nurodytus rodiklius (selekcinius branduolius, linijas, šeimas, įkainius) ir skirtą finansavimą genealoginės struktūros genofondinių ūkinių gyvūnų bandas, kurių gyvūnai nuolat perduotų pageidaujamus požymius ir norimas savybes kitoms kartoms;

2. ūkinių gyvūnų nacionalinių genetinių išteklių išsaugojimas *ex situ* - įgyvendinant biologinės įvairovės konvencijos tikslus, palaikyti ūkinių gyvūnų genetinės medžiagos, turinčios funkcionalių paveldimumo elementų, saugojamuosius ūkinių gyvūnų genų bankus, sudaryti genetinės medžiagos kolekcijas ir jas stabiliai saugoti pagal Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programos 2 priede nurodytas apimtis, įkainius ir skirtą finansavimą.

Pagal šią Programą ūkinių gyvūnų nacionalinius genetinius išteklius saugantys subjektai atlieka valstybinės reikšmės darbą, gyvūnus saugo, tiria, platina ir populiarina senųjų vietinių veislių populiacijas.

Bendrovė vykdo valstybės pavestą funkciją, t.y. saugo žemaitukų, stambųjų žemaitukų, trakėnų, Lietuvos sunkiųjų veislės arklių genofondą. Laikomi saugomų lietuviškų ūkinių gyvūnų

veislių arkliai veisiami grynuoju veisimu, išlaikant veislių genealogines struktūras, vykdoma veislinių reproduktorių atranka, jų vertinimas pagal eksterjero, sportines bei palikuonių kokybės savybes. Aukštos veislinės vertės kumelės kergiamos su licencijuotais eržilais, parenkant derinius pagal selekcinį planą atsižvelgiant į kilmę, eksterjero ir sportines savybes. Gimęs prieauglis - tinkamai prižiūrimas ir šeriamas, įvertinamas jo eksterjeras. Siekiant genetinės įvairovės griežtai laikomasi selekcinio plano, tvarkoma arklių veislininkystės apskaita, kaupiama genetinė medžiaga, vykdoma informacinė sklaida dalyvaujant parodose, vykdoma eržių depo funkcija.

Už genetinių išteklių saugojimą yra skiriamas valstybės finansavimas, lėšų panaudojimas genofondinių ūkinių gyvūnų išlaikymui ir genetinės medžiagos kaupimui gali sudaryti prielaidas korupcijos pasireiškimui. Pagal Programą gaunamos lėšos turi būti panaudojamos tiksliai pagal paskirtį, remiantis Lietuvos žemės ūkio ministro 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymo Nr. 3D-465 „Dėl Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programos administravimo taisyklių patvirtinimo“. Šiomis taisyklėmis nurodoma kokios išlaidos gali būti finansuojamos ūkinių genofondinių gyvūnų išlaikymui. Už informacijos ir pateiktų dokumentų lėšoms gauti teisingumą, gautų lėšų panaudojimą ir buhalterinės apskaitos tvarkymo atsako Bendrovė. Genetinių išteklių išsaugojimo priemonėms skirtų lėšų pagal šių taisyklių 7-12 punktuose nurodytas veiklos kryptis panaudojimo ir darbų įvykdymo kontrolę atlieka LR žemės ūkio ministerija. Apie vykdomus specialiuosius įsipariegojimus skelbiama viešai Bendrovės interneto svetainėje www.lietuvoszirgynas.lt

2. Viešieji pirkimai, turto panaudojimas ir nurašymas.

Kadangi UAB „Lietuvos žirgynas“ 89,61 procentas akcijų priklauso valstybei, o akcijų valdytoja yra LR žemės ūkio ministerija pagal Viešųjų pirkimų įstatymą 25 straipsnį, 2 dalies a) ir b) punktus UAB „Lietuvos žirgynas“ yra perkančioji organizacija. Bendrovei reikalingų įsigyti prekių, paslaugų ar darbų planavimas vykdomas, atsižvelgiant į praėjusių metų poreikį bei investicijas, būtinas tinkamai Bendrovės veiklai užtikrinti, kurios numatytos įmonės strateginiame plane. Su viešųjų pirkimų planu supažindinama Bendrovės valdyba, tvirtina Bendrovės direktorius. Pirkimų planas metų eigoje koreguojamas, atsižvelgiant į prekių, darbų įsigyjimo būtinumą.

Sandoriams, kurie viršija 1/20 UAB „Lietuvos žirgynas“ įstatinio kapitalo ribą reikalingas valdybos pritarimas. Atlikti pirkimai įforminami pagal UAB „Lietuvos žirgynas“ patvirtintą tvarką. Nupirktos prekės, darbai, paslaugos yra registruojami, fiksuojami Bendrovės buhalterinėje apskaitoje. Užpajamuotas įsigytas turtas, paslaugos, darbai yra nurašomi laikantis sunaudojimo normų, o faktiniai sunaudotų medžiagų likučiai kontroliuojami vykdant metinę inventurizaciją, kurioje dalyvauja, žemės ūkio ministerijos atstovai ir Bendrovės auditorė. Inventurizacijos metu komisijos nustatyta tvarka, turtą parduodant viešuose aukcionuose arba likviduojant, gavus

Bendrovės valdybos pritarimą pagal pasitvirtintą tvarką. Manome, kad konstatuoti jog šioje veiklos srityje egzistuoja didelė korupcijos apraiškų tikimybė nėra pagrindo.

Sprendimai, susiję su Bendrovės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, kuriems nereikia Bendrovės valdybos pritarimo priimami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais. Vyriausybės nutarimais bei LR žemės ūkio ministro įsakymais, taip pat galioja Buhalterinės apskaitos politika, finansų kontrolės taisyklės, patvirtintos Bendrovės direktoriaus įsakymu, kurios esant poreikiui nuolat tobulinamos ir vykdomos.

Išvados iš pasiūlymai:

Bendrovėje įdiegtos papildomos kontrolės procedūros, užtikrinančios tinkamą Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme įtvirtintų procedūrų laikymąsi, teisėtą ir racionalų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą, sudarant ir vykdant prekių ir paslaugų įsigijimo sutartis, tinkamą viešųjų pirkimų proceso valdymą, galimų klaidų ar pažeidimų bet kuriame pirkimų proceso etape identifikavimą ir apimančios visą pirkimų procesą, t.y. poreikių formavimą, pirkimų planavimą, iniciavimą ir pasirengimą jiems, pirkimų vykdymą, pirkimo sutarties sudarymą, vykdymą ir jos rezultatų įvertinimą.

Apibendrinant galima teigti, kad nors Bendrovės veikla yra išsamiai reglamentuojama įstatymų ir kitų teisės norminių aktų, o darbuotojų funkcijos nustatytos pareigybių aprašymuose, tačiau remiantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme nustatytais korupcijos pasireiškimo tikimybės kriterijais, korupcijos pasireiškimo tikimybės visgi egzistuoja.

Siekiant valdyti korupcijos rizikos veiksnius ir iki minimumo sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę Bendrovėje siūloma:

1. Darbuotojams organizuoti mokymus korupcijos prevencijos klausimais;
2. Atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus, esant būtinybei tobulinti vidinius teisės aktus;
3. Interneto svetainėje www.lietuvoszirgynas.lt skiltyje korupcijos prevencija, informuoti darbuotojus bei svetainės lankytojus apie atliekamas prevencines programos priemones.

Išanalizavus Produktyvumo tyrimų vykdytojų funkciją nagrinėtoje srityje galima teigti, kad teoriškai yra tikėtina korupcijos pasireiškimo galimybė, bet įvertinus korupcijos pasireiškimo tikimybę konstatuojama, kad rizika yra valdoma.

Atsižvelgdami į analizuojamu laikotarpiu priimtų dokumentų aktualumą Bendrovės atliekamoms funkcijoms, konstatuojame, kad tinkamai juos įgyvendinant sumažėja korupcijos pasireiškimo rizika iki minimumo ir ji yra valdoma, todėl rekomenduojama nuolat juos peržiūrėti ir, esant poreikiui tobulinti.

L.e. direktoriaus pareigas

Rėgina Gražulienė